

מאת יקותיה השבת

יול ע"י ישיבת חיים של תורה - לובלין פניהק ירושלים ת"ו - בראשות הגאון רבי מנחם יאנוע שליט"א, תלמידו של מרן פוסק הדור בעל ה'שבט הלוי' זצוקלה"ה

משיחותיו של מוריני ראש הישיבה שליט"א

מדוע אדם הולך לערפאות!?!...

"ואלה המשפטים", פרש רש"י: מה הראשונים מסיני אף אלו מסיני. ולכאורה הרי הדבר ברור שנתנו דברים אלו בסיני, ומה החדוש בזה? ואדרבה, פרשה זו על דיניה ופרטיה ראויה היתה להכתב אצל מתן תורה ממש, שהרי דיני גזיון הן החלק העמק והקשה בתורה הוא, וכמו שאמר רבי ישמעאל (ב"ב קע"ה): הרוצה שיחכים יעסק בדיני ממונות, שאין לה מקצוע בתורה יותר מהן, והן כמעין הנובעים?

"אשר תשים לפניהם", פרש רש"י שני פרושים: האחד - להסביר לעם ישראל את טעמי הדינים, והשני - שלא ללכת לדין לפני גוים, אפלו אם הם דנים דיניהם ע"פ התורה. וצריך להבין, האם יש קשר בין שני הפרושים הללו הנלמדים מאותן מילים?

משפטי יתרו נאמרו בסיני?

ויש לבאר, שבין שיתרו ועין למשה לא לעמד מול העם לדיני תורה הנובעים ממריבות, משום שזה מוריד בערכו בעיני העם, בפרט בעיני מי שיצא חיב בדין ע"י משה, שהוא נעשה שונא למשה רבנו הדין, וכן עין עוד למשה, שילמד את העם מדות טובות: גמ"ח, בקור חולים, קבורה, לפנים משורת הדין (ע"פ ב"מ ל:), כדי שלא יבואו לדין דיני תורה כלל, ששכשכרו חולים ויכרו שאדם חי בעוה"ז לזמן קצוב וימנעו מלרבי.

המונח מציל ממות...

וזה הפרוש במה שצוה ה' את משה, להסביר לישראל את טעמי הדינים, הינו שכששולמדים דיני שור שנגנח ושאר דיני נזקים, ולמד את המדות הטובות שלמד יתרו, ואת חסד ה' הנלמד ע"ג המונח, כדי שכלל לא יבואו לדין נזקין, כי המונח הוא מקום שכלו חיים, שלכן אם כהן בשעת העבודה אוחז בקרנות המונח הבי"ד לא הורגים אותו, וכמו שהרג את רעהו בערמה, התורה מדגישה "מעם מונחי תקחנו ממות", כי מעיקרא היינו חושבים שאין להרוג אדם שאוחז בקרנות המונח, משום שהמונח הוא מקור החיים, ולכן אם עוסקים בדין של המונח - דעת של הכרת הטוב לה', זוכים ללב טוב ורחום ולא באים לדין הריגות ונזקים לזולת.

לכן יש לשים את הסנהדרין אצל המקדש, כדי שהסנהדרין ילמדו שם את הבנ"א הכרת הטוב לה', וכך לא יבואו לדין משפטים מתוך מריבות.

אין צורך ללכת לבית דין...

ונמצא שיש קשר נפלא כפתור ופרח, בין שתי הדרשות שהביא רש"י, על המלים "אשר תשים לפניהם", כי אם מלמדים את העם את טעמי המתוק של משפטי התורה, שהם המדות הטובות שלמד יתרו, וההכרת הטוב לה' הנלמדת ע"ג המונח, אזי הם לא יצטרכו לדיני תורה הנובעים ממריבות, ויבואו לפני הדינים רק כדי לשמוע את דיני התורה, היאך להתנהג בשורה מלכתחלה ולא מתוך שהיוקו זה לזה, והדינים ילמדו את העם את השלחן ערוך ופנימיות טעמו הערב.

וגם אם חלילה ויצטרכו לדיני תורה, הם ודאי לא ירצו ללכת למשפטים לפני הגוים, כי גם כשהגוים שופטים על פי דיני התורה, אבל אין בהם את המדות הטובות של התורה, ואלו אם שופטים את העם רק ע"פ חקי התורה נבישות בלי טעמה המתוק של התורה, אזי קל בעיני הכריות ללכת להתדין לפני הגוים ח"ו, בפרט אם הם מוסרים את משפטיהם ע"פ חקי התורה.

א"כ היה מקום לטעות שכל הדינים הכתובים בפרשת משפטים לא נאמרו בסיני, כי מונח מדברי יתרו שנתקבל על פי ה', שכל הדינים הנובעים ממדות רעות, אינם אלא דיעבד, ולא אמורים להיות כלל, לכן היתה צריכה התורה לחדש שאף דינים אלו נאמרו בסיני.

מדוע במנורה היו מדרגות ובמונח לא?

ובסוף פרשת יתרו כתבה התורה על המונח: "ולא תעלה במעלת על מונחי אשר לא תגלה ערותך עליו", פרש"י שששעולה הכהן על מעלות, קרוב הדבר שיתגלה ערותו, ויש בזה משום בזיון של אבני המונח. וקשה, דא"כ מדוע במנורת הזהב היה הכה"ג עולה במעלות ולא חוששים לבזיונם? ועי' בחנוך שפרש באופן אחר.

מדוע רק אבני המונח מתבזים?

ואפ"ל ששכת הדבר שאסורה גלוי הערוה ע"ג אבני המונח, היא משום שע"ג המונח עולה הכהן להקריב קרבן סוטה הקא מונאה על חסר צניעות, ולא ראוי שיעלה הכהן עליו בחסר צניעות, שהרי אין קטגור נעשה סגנון, וכיון שזה שיד רק במונח, לכן במנורה אין חסרון לעלות במעלות.

ולפי"ז אפשר לפרש את הק"ו שעושה רש"י, שאם התורה מקפידה על בזיון האבנים, כ"ש שיש להזהר בכבוד הזולת, כי המונח מלמד אותנו והירות מבזיון שמים ומבזיון הכריות: מבזיון שמים, בכך שצריך להזהר במנוח מחסר צניעות שהוא בזיון לה', כי דבר ה' בזה, ומזה לומדים ק"ו להזהר שלא לבזות את הזולת.

וההירות בכבוד הזולת, אלו המדות הטובות שבין אדם

תוכן הגליון

- א. מדוע אדם הולך לערפאות?.....א
- ב. מתיקות הניסים - סיפור.....א
- ג. מתיקות שיחי.....ב
- ד. מתיקות כשלוך נבואת החרטומים!.....ב
- ה. מיני מתיקה.....ב-ג
- ו. מתיקות אמונה שלמה ומרירות אמונה לחצאי.....ג
- ז. מים מתוקים המכבים את אש הגיהנם.....ד
- ח. מתיקות הבושה ומרירות הרמאות.....ד

מתיקות הניסים

התורה שהשלים בין המשפחות!

מבין הספורים הרבים שהגיעו לשלחן המערכת, בחרנו לפרסם מעשה זה המתאים לפרשתנו, שבה אנו לומדים שלא להשפט בערפאות של גוים. וכך ספר בעל המעשה:

לצערי לא גדלתי בבית של תורה, אלא בבית כזה הנוטה יותר לעסק במשא ומתן, כמובן עם הקפדה על שמירת המצוות, אך לא יותר מכך. אבל ברוד השם לאחר שהקמתי את ביתי, עליתי על הרך המלך והתחלתי לעסק בתורה הרבה, ובי"ה פרנסה לא חסרה מהצד של בני ביתי.

לאחר כמה שנים, פנה אלי אחי בהצעה מפתה: שמכיון שה' ברח אותי בפרנסה בשפע, אוכל להשתתף אתו ברכישת רשת חנינו, כשאני אתן מחצית מהסכום הנדרש והוא את החצי השני. והבטיח לי שאוכל להמשיך בלמוד התורה כרגיל, ואף על פי כן הרווחים יחלקו בינינו חצי לי וחצי לו. נענית להצעתו ונעשיתי שותף עמו. ב"ה הרשת הניכה לנו סכומי עתק בכל חדש.

חינוי נכלו להמשיך להתנהל על מי מנוחות אלמלא השטן שם את עינו עלינו, וקנא באחיה שבנינו... יום אחד אחי החל להתרעם עלי על שאני עוסק מדי בתורה ולא מטפל בעסקים. טענתי לו: הרי כך סממנו מראש: שאני אמשיך לעסק בתורה, והוא ינהל את העסק! אך הוא פעם עלי, ומחלקת פרצה בינינו...

הדבר קאב לי מאד. נסיתי בכל כחי להמנע ממריבה, אך הדבר לא עלה בדי, וכמה שנסיתי לפייסו ולהשלים עמו - המחלקת רק גדלה. החלטתי לנסע לביתו כדי להציע לו לבטל את השתפות בינינו בעסק - העקר להמנע ממחלקת. עליתי אל ביתו והסברתי לו שכל מחלוקה מסכת בקא בתרא: השתפין שרצו לעשות מחיצה בחצר - בזיון את הכתב באמצע, ומזה ראוי ללמוד שאם נוצרה מחלקת בין שתפים, ראוי להם להפרד זה מזה כדי להמנע משנאה ושאר רעות שהמחלקת מביאה, לכן אם איננו משלימים, ראוי לנו לסגור את העסק ולהתחלק בכסף.

הוא ענה לי מיד שאבן רצונו לסגור את העסק, אבלי הוא אמר, לי מגיע שלשה רבעים מכל

המשך המעשה בעמוד ד'

רבונו של עולם, ובני ברחמיך להכיר במתיקות וערכות תורתך ומצותיך, וללמד טעם טוב זה לבני, כמו שצוית את משה רבנו ללמד את עמי את שמות המצוות ולערכם לפניך בשלחן הערוך ומוכן לאכול לפני האדם.

ובכן יהיה נכר לנו ההבדל בין משפטי הגוים למשפטי ישראל, שדיני ישראל מלמדים את העם מדות טובות, חסד, בקור חולים, בקבוצה ולנהוג לפני משרת הדין, כפי שלמד יחזקאל, ונשמך פשרת מזבח לפרשת משפטים, ללמד את הדינים לדבר עם העם על חסדי ה' הנאמרים ע"י הכהנים לפני המזבח, וכך יכירו כלם שאין טוב בדיני ישראל, שאם שומעים לדבריהם הללו, לא באים כלל לידי דיני תורה הנובעים מקריבות, ואם כבר צריכים לדיני תורה, ילכו רק לדיני ישראל ולא לפני גוים.

אנא ה' ובני לאמונה שלמה בך, ונדע שרק אמה מרפא בני אדם, ואין כח לשום רופא לרפאות בלעדיה, ובעת הנחת תפלין נתחזק באמונה שלמה בדברי הנביא ישעיה שאמר "ה' עליהם יחיו", הינו שרק שמה שעלינו מתיה אותנו, ונתחלה על אריכות ימים ושנים, ותקבל תפלותינו ותאריך ימינו ושנותינו בטוב ובנעימים.

ונדע שחכמות הרפואה והנחותים שגלו הגוים אינם חכמתם אלא חכמתה הקדושה לכה, וכך תקום "וראו כל עמי הארץ כי שם ה' נקרא עליך" שבכך שהרופאים יראו את אמונתנו השלמה בך, שרק אמה מתיה אותנו, ע"י "וראו משה", שיהיה גם לרופאים יראה והערכה אליה, וכך יצליחו בנחותיהם ותרפאו חולי ישראל ויאריכו ימים.

שעל כן פרשיות התפלין נלמדו דוקא מלשונות הגוים שבכתפי ובאפריקי (סנהדרין ב:), כי הגוים צריכים ללמד מהתפלין שעל היהודי שאין בהם כח לרפאות, רק ה' הוא הרופא כל בשר ומפליא לעשות.

אנא האל הנבור והנורא, ובני לבא לידי ענוה ושפלות ע"י התפלין, מכך שאתבונן בעת הנחת תפלין של ד, שאין לאל דינו שום כח לפעל בלום, שעל פן מניחים תפלין ביד ברה, ולכן התפלין נקראות מלשון ספל, לזכר שבהו וספל וחלש בחיננו, ורק אמה יכול לעורנו ולהשיענו, ובלעדיך אין שום הצלחה, ובהנחת תפלין של ראש נזכר שאין במוחנו שכל וחקמה מעצמנו, רק הכל משה, ושכלנו נתון בך, ורק בעזרתך נצליח ונשכיל.

אנא מלך רחמן ובני להיות זכיר לקים מצות תפלין בהלכתה, הינו עם התבוננות בחסד הדין וכל אברי גופי העשוי רבו ממים, כדי שעי"י לא תשלט בי אש הגיהנום, כי התפלין המנחות עם התבוננות בחסד המים הללו, מכבות את אש הגיהנום פנים המכבים את האש.

אבי שבשמים, רחם עלי ובני בכל בקר בעת שאני תפלין לבא לידי בושיה על עונותי שפרדתני בך ופגעתני בזולתי, אע"פ שהצלתני מתלאים, ואתה שומר על בריאות אברי ודמי, שאת חסדים אלו מוכיחים לי התפלין, ואשוב בתשובה ואפים את חברי וע"י בושתי ומחלו כל עונותי (ברכות יב:), אמן סלה.

מתיקות בשלחן נבואת התרטומים!

נביא מתרש אריכות ימים!?

מובא בספור (א"ח לו): גדולה מצות תפלין שכל המניחן מאריך ימים, שנאמר ע"י חזקיהו "ה' עליהם יחיו" (ישעיה לח טו), ופרש רש"י: אותם שנושאים עליהם שם ה' בתפלין, יחיו וצריך להבין, הרי אין נביא רשאי לתרש דבר מעתה, ומנין לתפלין שהנחת תפלין מאריכה ימים, הרי בתורה מצינו שכר אריכות ימים רק על כבוד הורים ומצות שלוח הפן?

ואמר רבא: כל המניח תפלין ומתעטף בציצית וקורא ק"ש ומתפלל, מוכח לו שהוא בן העולם הבא. ואמר אב"י: ערב אני בו שאין אש גיהנום שולטת בו. רב פפא אמר ערב אני בו שכל עונותיו נמחלו, ועלינו לחתור ולהבין מנין לקחו רבא, אב"י ורב פפא חדושים אלו?

ממשיך הטור: וכל מי שאינו מניחן הוא בכלל פושעי ישראל בגופו. מנין שמצות תפלין מתקיימת על הגוף ממש, לכן נקרא המבטלים פושעי ישראל בגופו, וצריך להבין מהי ההוקרה הזאת בתפלין מה שלא מצינו בציצית ושאר מצוות?

לומדים תפלין מהגוים?

והנה הגמ' (סנהדרין ד:) מביאה את דברי ר' עקיבא, שדורשים מהפלה "למטפת", שצריך להניח ד' פרשיות בתפלין, מכך ש"שט" בכתפי שמים ו'פת' באפריקי שמים. וצריך להבין, מדוע רמזה התורה את ד' הפרשיות באפן שמכתפי לומדים שתי פרשיות ומאפריקי לומדים שתי פרשיות, ולא אמרה מלה שבמקום אחד פרושה ארבע, וממנה נלמד על ארבעת הפרשיות?

ההכרזה בעת שמניחים תפלין על תיה...

אלא דהנה בתפלין ושנ"ד פרשיות, בראשונה בתוכה פרשת

"שמע ישראל", שבה אנו מקריים שה' הוא אחד ואין לו שום שותף. בפרשיה השנייה "ויהי אם שמע", אנו מקריים שה' לבדו מביא את המטר ואת כל הדגן תירוש וצפה, והאדם אע"פ שהוא חרוש וזרע, אין בידו לגדל את התבואה אלא ה' לבדו עושה זאת.

פדיון הבן לכל ילד...

בפרשיה השלישית פרשת 'קדש', כתובה מצות פדיון הבן, שבמצוה זו אנו מקריים שה' לבדו מביא לאדם ולדיים, והולדים שזכים לה' והוא נתנם לנו, כי ענין פדיון הבן שצד לכל הבנים של האדם, אלא שצוה ה' לפדות רק את הבכור כסמל על כל שאר הבנים שכלם נתנו לנו מה, כי האדם יכול להיות עקר רח"ל ולא יוכל להביא לעצמו ולדיים על אף כל השתדלויותיו.

בפרשיה הרביעית "ויהי כי יביאך", אנו מקריים שה' לבדו הוציאנו ממצרים והכניסנו לארץ הקדש, ואלו לנו אין שום כח להוריש את הגוים ולרשת את ארצם, וגם בשנצטקך לעתיד לבוא לעשות זאת, נדע שרק ה' עושה זאת.

מאלו דברים הנויים מתפעלים מה'?

ויש גוים כמו באפריקי שזה אדמת בני הם שיודעים רק שני דברים מגולת ה', פרשת "ויהי כי יביאך" המעידה שה' הוציאנו ממצרים והכניסנו לארץ, שכן אפריקי זה ארצות חם ונאמר "העושה לנו... אותות ומופתים באדמת בני הם ויוציא עמו ישראל מתוכם", ואמרינו גם בפרשת "ויהי אם שמוע" המעידה שה' בורא את הדגן תירוש וצפה.

אמונת הגוים מכה בראותם...

והסבה שמאמינים בשתי פרשיות אלו, משום שבני הם ראו

בעיניהם במצרים היאך ה' הוציא את ישראל ממצרים, ועקבו אחריהם כל מ' שנה שהיו ישראל במדבר, וחקמייהם וחרטמייהם היו אומרים להם מפעם לפעם, העברים הללו תועים במדבר וצתידים בקרוב לשוב הנה למצרים, כי ראו החרטומים את המתאוננים שבישראל שהיו אומרים "נתנה ראש ונשובה מצרימה", אבל שכונה אומרת מנגדם לישראל "לא תוסיפון לראותם עד עולם", עד שראו המצרים היאך ישראל נוהלים את ארץ ישראל

ועיניהם כלות, ולכן ידעו שפרשת "ויהי כי יביאך" אמת, כי ראו שה' הוציא את ישראל ממצרים והכניסם לארץ.

פת' עבו"ם ביד ה' היא...

וכמו כן ידעו שפרשת "ויהי אם שמע" אמת היא, כי ראו בעיניהם היאך ה' הנה במכת ביד וארבה את כל התבואה, ולכן מאפריקי לומדים שתי פרשיות מהמלה 'פת' כי הם ידעו שה' ביד ה' היא, אבל אינם מאמינים בפרשת 'פדיון הבן', המעידה שה' ברא את גוף האדם,

מתיקות אמונה שלמה ומרירות אמונה לתצאין...

שהנתוח הצליח החולה מת ל"ע, מפני שקד גור הבורא ית'. זה שאמר חזקיהו המלך: 'ה' עליהם יחיו', שבאמת לא חדש בזה דבר מעצמו, אלא בא לעורר את עמי שלא יהיו מצותיהם בבחינת "בפיו ובשפתיו כבודני ולבו רחוק ממני", אלא שקשיניחו תפלין יעשו זאת עם התבוננות ואמונה שרק שם ה' שעליהם הוא מחיה אותם, ולא שום כח וזולתו, כי ע"י גם הרופאים יכירו שרק ה' מחיה את האדם.

רואים את ה' ע"י יהודי...

ובנה מתקנים "וראו כל עמי הארץ כי שם ה' נקרא עליך" - שכשהרופאים היהודים והגוים רואים את היהודי עטור בתפלין, ומכירים בו שלבו מלא אמונה, שרק שם ה' שעליו מתיה אותו, אזי "וראו" - הרופאים הללו באים ליראה ולהערכה לה', שיודעים גם הם שרק ה' מחיה את האדם, "משה" - כל זה נעשה 'משה', מהיהודי הזה שמניח תפלין עם התבוננות כראוי ולא כמצות אנשים מלמדה.

איך זוכים להאריך ימים באמת?

והסבה שמצות תפלין מאריכה ימים, היא מפני שאם אדם בא ע"י התפלין לידעה שרק ה' מחיה אותו ולא שום

כיוצ"ב ב'כתפי', אפשר שהם מאמינים בשתי הפרשיות שלא מאמינים בהם באפריקי, אבל אינם מאמינים בשתי הפרשיות האחרות, וישנם גוים שאינם מאמינים בשום פרשה ואינם יודעים כלל מה', ועל כל הגוים הללו להתבונן בעמי" שעל ראשם תפלין, ויתקיים "וראו כל עמי הארץ כי שם ה' נקרא עליך ויראו משה", עי"י באים ליראה מה' ואמונה שלמה בו ויתברך.

תפלין של ראש כנגד כל הרופאים...

ולכן התפלין של ראש שהם כנגד המח צריכות להיות גלויות, להכריז ולהודיע שחכמת הרפואה שביד הגוים, שעמה מרפאים מוחות ולבות בני אדם, אינה חכמתם, אלא חכמת ה' בלבד שנתנה להם כדי להטיב לעמו. ועם התפלין אנו מקריים אמונה, שאין כח לשום רופא לרפאות חולה ולהאריך את ימיו, אלא בשרצון ה' לרפאות את האדם ולהחיותו, הוא חי, ואם לאו לאו ח"ו, ולא יועיל שום רופא להחיות אדם אם אין רצון ה' בך.

והעולם אומרים: הנתוח הצליח והחולה מת, שזהו דבר אמתו שהרופאים רואים זאת פעמים רבות, שאע"פ

מתיקות ההלכה

מיני מתיקה

מתיקות הפרשה והנביא

הטלית ותהתפלין של היהודי מכבים את האש, והנאחזים בו נצלים מהגיהנום, והגוים מעריכים ויראים עי"ז מה'.

התפלין משולים למים, שהרי הם מצוה רבה מהתורה המשולה למים והם הודאה על הים, הלב. המח ושאר אברי הגוף שרבו עשוי ממים, והתפלין הם עדות שרק ה' מרפא ומחיה את האדם, ולכן אמר אב"י המניח תפלין אין אש גיהנום שולטת בו, כי אם מניחם עם התבוננות בחדשי ה' המבטלים על המים, עומדת לו זכות התפלין ומכבה לו את אש הגיהנום פנים המכבים את האש.

ובשגוים רואים יהודי המתבונן ע"י התפלין שעליו בחדשי ה' ומאמין שרק ה' מחיהו הם באים להערכה ויראה מה', והרופאים מבינים שאין בהם לרפאות חולים, אלא רק ה' הוא רופא כל בשר, וכך מצליחים בנחותיהם וחולי ישראל מתרפאים ומאריכים ימים.

ארבעה נכנסו לפרדס העליון...

ארבעה נכנסו לפרדס, ר"ע שנגנס בשלום ויצא בשלום אמר לחבריו: אל תאמרו 'מים מים'...

ובריאות, ודומה לשמן שבו סכים את הגוף ומטיב לאדם (תענית ז), שכן התורה מרפאה ומחזקת את לבבו השבור של השב בתשובה מחטאייו.

וכן היא דומה לכמה משבעת המינים, שכן התורה דומה ללחם העשוי מחטה, כמ"ש "לכו לחמו בלחמי" שזו לחמה של תורה, ודומה לענבים - י"ו המשמח את האדם (שם), ודומה לתמרים - דבש המתסן את האדם מקל מיני תלאים, כמ"ש "ותמזיקים מדבש ונתפ צופים."

"ואלה המשפטים..."

הנביא ישעיה אמר לה' "ובתוך עם טמא שפתים אנכי יושב", ולכן בא המלאך והכה על פיו עם רצפת המזבח, ללמדו שהתקון לדור הוא שלמדם להתבונן בחדשי ה' שמלמדים הכהנים בביהמ"ק ע"י הקרבנות הקרבים ע"ג המזבח, וכיון שלא למד זאת כדי כל צרכם של העם, לכן נענש שמנשה נכדו הרגו.

שמנשה שפט את ישעיה וקנו משפט של שקר כמשפטי גוים בערפאותיהם, וטען עליו שהוא נביא שקר, שמנשה מדברי ה' ומדברי משה רבנו, וכשהבין ישעיה שמנשה לא יקבל את דבריו אמר שם ונבלע בארז, מיד עמד מנשה וחתך את הארז וכשהגיע לפיו של ישעיה יצאה נשמתו, ודוקא דרך פיו נהרג, כי נתבע לפי דרגתו על שלא למד בפיו את העם לדבר בפיהם מחסדי ה'.

יצעות המים הזרמים מהתפליון...

רבה מוסרי: ששואדם מניח תפלין מתוך אמונה שה' לבדו מחיה אותו, ולכן הוא מבקש בתפלתו ממי שהחיים שלו, שארץ את ימיו ושנותיו, הוא בודאי יזכה לחיי עוה"ב בעוה"ז וכל שכן בעוה"ב. ואביו אומר שגם לא תשלט בו אש הניחום, כי התפלין משוללים למים שהרי הם מצוה רבה מהתורה המשולה למים, ועוד שהם מוכיחות את חסד הים שבגופנו, ואת חסד כל איברי גופנו שרבו עשוי ממים. וגדול בכה של מצות התפלין, המתקיימת עם התבוננות בחסדי המים הללו, להיות במים המכבים את אש הניחום.

להניח תפלין במים...

ועוד שהתפלין צריכות להביא את האדם להיות שפל במים היורדים חמיר מטה, ששואדם מניח תפלין על קברת ידו, הוא צריך להרגיש שידו וכוחו תפלים ומחשבי טעם ומפלים וחלשים למול התפלין, שע"כ תפלין מלשון ספל, הינו שידע שהכחות שבגופו הם בטלים ומבטלים, ולכן מניחים תפלין ביד ברה, כי האדם ביד ה' לבד, ואף הנגבור הכי חזק אלו דמו יתה עכור או לבו ידם, מיד הוא מת ח"ו, ורק ה' שומר על בריאות האדם ומחיה אותו.

וכשמניח תפלין של ראש, הוא מכריז שרק ה' מנהל את מחשבותיו שבמוחו, וכאלו תפלין מביאות את האדם להיות

שפל במים, שידע שרק ה' מנהל אותו. ועל כאלו תפלין אמר אביו שהם דומות למים המכבות את אש הניחום.

וזהו הסבה שאפלו רשב"י שפטור מתפלה ומק"ש כדאיתא (ירושלמי ברכות פרק א הלכה ב): רבי יוחנן בשם רשב"י: כגון אנו שעוסקים בתלמוד תורה אפלו לקריאת שמע אין אנו מפסיקין. גם הם חזקים בהנחת תפלין, כי אמנם גם בתלמוד התורה, אפשר ללמוד על ענוה, אבל צריך 'מעשה' המביא ענוה ושפלות לאדם, והוא הנחת התפלין, שאע"פ שפשוט הדבר שרשב"י היה עניו בתכלית, אבל גם הוא רכש ענוה יותר גדולה על"י הנחת תפלין.

מתיקות הבושה ומרירות הרמאות...

ידם על חסדי ה' שבגופו האדם, וכיון שבמקלן הוא פושע בכך שאינו מודה לה' על חסדיו שבגופו.

עוד כתב הטור: 'ומצותן להיות עליו כל היום... ונהגו שלא להניחם כל היום'. והבית יוסף הביא את דברי הירושלמי (ברכות פ"ב ה"ג): 'מפני מה לא החזיקו בה, מפני הרמאים'. ופרש שהם הרשעים המניחים תפלין לרמאות בהם העולם.

הרמאים, הם אותם שמוניחים תפלין בלא כוננות של הפרת הטוב ותשובה לפני ה' כנ"ל, שזה נקרא שמונים מצוה זו ברמאות, כי מקומה רק כלפי חוץ בלא לב, והוא קקורא ק"ש בלא תפלין, שנקרא מעיד עדות שקרה. כך גם אדם המניח תפלין בלא התבוננות, נקרא רמאי.

ברית מילה חשובה בעינינו יותר מתפלין?!

ויש לנו את מצות ברית מילה שהיא נשארה קומת בעינינו בלא שום שנוי, משום שעמ"י מסרו עליה נפש במשך הדורות,

רב פפא אומר: ערב אני בו שכל עונותיו נמחלים, משום ששואדם מניח תפלין בבקה, והוא נזכר בעברות שעבר אהמול ופגע בחבריו, קעת ע"י התפלין שענינם הוא זכירה, כמו"ש בהם 'למען תזכר...'. הוא נזכר בחללים ונתוחים שהיו לאחד מקרובי משפחתו, ומתעורר לשוב בתשובה על שמרד בה' אע"פ שישמר אותו מצרות כאלו, ועתה הוא מניח תפלין המרמאים על החסדים הרבים שהרעוף עליו ה'; הים הבריאה שבגופו ואיבריו הבריאים, והוא כפה טובה לה', וישפך את דם חברו, וכל ידיו בושה על עונותיו, וכל העושה דבר עברה ומתבונן בו מוחליו לו על כל עונותיו (ברכות יב): ומפני ששם בתשובה לפני בוראו, בודאי התפנים אחר כך עם חבריו שפגע בהם.

היאה הנמנע מתפלין פוגע בגופו?

ועתה מובן, מדוע דוקא בתפלין החמירו ואמרו שכל המכמלן הרי הוא פושע וישראל בגופו, מפני שהם מעדות להודות על

אבל תפלין שלא מסרו עליה נפש. והב"ח כתב שבספרד היו נמנעים מלהניח תפלין מכל מיני סבות, וגם אותם שקימוה לא נוהרו כל צרכם בהתבוננות בחסדי ה' בעת הנחתם, לכן נתמעטה מצוה זו ואיננו זוכים להניח תפלין כל היום.

מי יכול להודות על בריאותו?...

התפלין צריכים גוף נקי שלא יפח בהם, כי התפלין הם הודאה על הגוף הבריא, וכשיש לאדם חלי מעים ואין גופו נקי, אינו יכול להודות על בריאות גופו, כי גופו לא בריא ולא נקי כל צרכו. וצריך שלא יפח דעתו מהם, אלא יתבונן בכל עת שהם עליו, בחסדי ה'.

וקטן אינו מניח תפלין, משום שאין לו דעת להשמר בגוף נקי ולהתבונן בחסדי ה' שעליו, אבל קטן הידע לשמור תפלין, אביו חזק לקנות תפלין לחנכו - הינו שאם יש לו דעת להשגיח על עצמו ולהתבונן בחסדי ה' שעליו, חזק אביו לקנות לו תפלין.

המשך מתיקות הניסים מעמוד א'

בהגיע זמן המשפט השני, הגעתי לבית המשפט, ולפליאתי אני רואה את אחי מגיע חלוש ותשוש, מובל על פסא גלגלים. נבהלתי מאד ולא הבנתי מה ארע לו. בתם הדיינים העזתי ונפשתי לעורף דינו של אחי ושאלתי מה ארע לאחי. הוא ספר לי שאחי לקה במחלה הנזכרה בדם ונחלש מכך מאד.

חזרתי לביתי מהרהר מאד, כשאני מצף ברגשות אשמה, שמחמת שהתעקשתי על קמוני נגרמה מחלוקת קשה שפזאת ונגרנו אני ואחי לערפאות הדנים דיני גוים, שהמתדין לפניהם נחשב כמרים יד בתורת משה, ובדואי העברות הללו הביאו את אחי למצב שפזה.

אחרי ישוב הדעת והתבוננות רבה בענין, אזרתי אמיץ ונסעתי לבית אחי, ובשרתי לו שאני מוכן לוותר, וכפי שבקש - כן נעשה: שלש רבעים מהנכסים יהיו בשבילו ורבע בשבילי. עיניו של אחי ארו, והוא הודה לי וברך אותי, וכמוכן משך את תביעתו מהערפאות. ב"ה השלום והשלחה חזרו לשרור ביני ובין משפחותינו. וכמוכן שהערתנו בתפלה לרפואת אחי שיתיה.

ה' הטוב לא עזבני, ובסכום שקבלתי קניתי בנין בעל שמונה קומות, וכעבר כמה שנים מחיר הבנין התמקד מאד מעל למצפה. כך יכלתי להמשיך ולעסוק בתורה ללא צורך להתעסק מדי בפרנסה. וגם אחי הבריא ב"ה ממחלתו לאחר שעבר טפולים רפואיים.

נמצא, שלא רק שהרווחתי ממדת הוותר וזכיתי לשלום ולחיי עולם הבא, אלא זכיתי גם לאכול מ'פירותיהן' בעולם הזה, וברוך ה' זכיתי לחתן את ילדי בכבוד וברוח. עשה שלום בקרומי - יעשה שלום עלינו תמיד, אמן.

בברכה, מ. ל.

הנכסים, כי אני השקעתי את כוחתי בעסק ולא אתה! נדהמתי לשמוע את דבריו, כי הם סתרו לחלוטין את ההסכם בינינו - אני ממשך לעסק בתורה אבל הרווחים מתחלקים בינינו שווה בשווה. מפני שכל כך רציתי לברח מהמחלוקת החלטתי לבוא לקראתו ולותר מעט, והצעתי לו שיקח מעט יותר מחצי, אבל לא שלש רבעים.

אחי לא היה מוכן לשמוע על כך, והחל לבזות אותי ולצעק עלי שלא מגיע לי כלום מהרות, ו'תמיד תודה' הוא אומר, שתקבל רבע מהרווחים, כי לא השבחת כלל את העסק... מפיין שהיה קודר בסכום עצום, עמדתי על דעתי, ולא הסכמתי לוותר יותר ממה שהצעתי קודם.

מחמת שאחי אינו בן תורה, הוא איס לתבע אותי בבית משפט של ערפאות. התחננתי אליו ואמרתי לו שאינני רוצה להתדין בערפאות, אלא רק בבית דין הדן ע"פ תורת משה וישראל. אבל הוא לא התייחס לבקשתי, וכך נפרדנו. יצאתי מביתו בפחי נפש, בעקב מהקדע שנוצר בינינו, אך גם מההפסד שיגרם לי מכך שאולי אצטרך לוותר על חצי קמון השוה לי בדין, בפרט שמדבר בסכום גדול מאד...

לאחר מספר ימים הגיעה לביתי הזמנה לבית המשפט. בתחלה לא התייחסתי לכך וכלל לא הופעתי בבית המשפט, אך בעבור ימים מספר הגיע אלי מקתב המזהיר אותי שאם לא אגיע אענש קשות.

לאחר שקבלתי אשור ממו"ז, נסעתי לבית המשפט בלית ברירה. בדיון שערכנו שם לא הגיעו למסקנה ברורה וחיבו אותנו להגיע בעוד כמה חודשים לדיון נוסף.

המצב העגום גרם שהמחלוקת ביני לבינו ובין משפחותינו התעצמה, והקשר נתק בינינו לחלוטין.

בשורה משמחת!
הננו להודיע כי נפתחה
ההרשמה לשיבתנו לשנת
הלמודים תשע"ט הבעל"ט
לפרטים והרשמה: 0504177321

תלמוד תורה
"מתיקות תשב"ר"
מחיר ורשלים חובבא
כ"ט מוסר ורשלים חובבא ורשלים חובבא ורשלים חובבא
במחיר תלמוד תורה ר"ט מוסר ורשלים חובבא ורשלים חובבא ורשלים חובבא

הננו שמחים להודיע על פתיחת הרישום
לשנת ה'תשע"ט הבעל"ט
תלמוד תורה מחיר ורשלים חובבא ורשלים חובבא ורשלים חובבא
ורשלים חובבא ורשלים חובבא ורשלים חובבא ורשלים חובבא
בין השעות 1400-1830 במשרד תורת חיי - בניאל אשכנזי 5
מ"ל: 0504-177321

בבית התורה
התעלה

**הודפס
בחסות
דפוס ציון**
02-5385969